

ISNI-lähetykset: tekniset vaatimukset ja laatukriteerit

Tässä ohjeessa kuvataan ISNI-tietokantaan lähetettävien tietojen teknisiä vaatimuksia ja laatukriteereitä. Lisäksi kerrotaan perusasioita ISNI-tunnuksen rakenteesta ja niistä periaatteista, joilla ISNI-tunnukset myönnetään. Ohjeeseen on lisätty mahdollisimman paljon esimerkkejä, joita on sijoitettu sinisiin esimerkkitietokantoihin. Vinkit ja suositukset näkyvät puolestaan vihreissä laatikoissa ja XML-koodipätkät harmaissa.

Ohje on Kansalliskirjaston ylläpitämä. Jos tarvitset lisätietoja tai jos et ole tästä löytänyt vastausta omaan kysymykseesi, ota meihin yhteyttä: toimijakuva@helsinki.fi.

- [Mitä sinun tulisi tietää ISNI-tunnuksesta ja julkisista identiteeteistä](#)
- [ISNI-tietokantaan lähetettävät tiedot](#)
- [Henkilötietojen julkisuusaste ISNI-tietokannassa](#)
- [Toimitettava tieto ISNI-lähetyksen ja tiedontoimittajan järjestelmän näkökulmasta](#)
 - [Nimien järjestys ja merkintä](#)
 - [Julkiset identiteetit, niiden väliset suhteet ja niihin liittyvät teokset](#)
 - [Toimitettavien tietojen formaatti ja tietosuojalain mukainen käsittely](#)
- [ISNI-tunnukset omassa tietojärjestelmässä ja tietojen päivitys ISNI-kantaan](#)
- [Lisätietoa](#)

Mitä sinun tulisi tietää ISNI-tunnuksesta ja julkisista identiteeteistä

Tähän osioon on koottu ISNI-lähetyksen näkökulmasta olennaisimmat tiedot ISNI-tunnuksesta, julkisista identiteeteistä ja tunnusten myöntämisperiaatteista.

Kansalliskirjasto toimii Suomessa ISNI-tunnuksen rekisteröintitoimistona (*ISNI Registration Agency, RAG*) ja kansallisen ISNI-toiminnan koordinoijana. Rekisteröintitoimiston roolissa Kansalliskirjasto pystyy lähettämään henkilöihin ja yhteisöihin liittyviä metatietoja kansainväliseen ISNI-tietokantaan toisten puolesta.

ISNI-tunnus (*International Standard Name Identifier*) identifioi globaalisti, ainutkertaisesti ja pysyvästi henkilöiden ja yhteisöjen julkiset identiteetit. ISNI kokoaa yhteen saman henkilön tai yhteisön nimen variaatiot ja nimenmuodot (esimerkiksi saman nimen erilaiset translitteraatiot) ja sen avulla voidaan erottaa samannimiset henkilöt ja yhteisöt toisistaan. Julkiseksi identiteetiksi kutsutaan nimeä tai nimenmuotoa, jolla henkilö esiintyy julkisuudessa.

Jos esimerkiksi kirjailija käyttää julkaisuissaan oman nimensä lisäksi myös pseudonyymiä, molemmat ovat julkisia identiteettejä ja saavat oman ISNI-tunnuksen (ks. Pirkko Saisio).

Esimerkki: Pirkko Saisio

- todellinen nimi: **Pirkko Saisio** = ISNI 0000 0000 8157 2780
- Saision käyttämä pseudonyymi: **Jukka Larsson** = ISNI 0000 0000 4592 9754
- Saision käyttämä pseudonyymi: **Eva Wein** = ISNI 0000 0000 8150 5780

(todellisen nimen lisäksi myös Saision käyttämät pseudonyymit saavat omat ISNI-tunnukset)

Jos henkilö julkaisee teoksia ainoastaan taiteilijanimellä, vain taiteilijanimi on julkinen identiteetti ja saa oman ISNI-tunnuksen (ks. Kauko Röyhkä).

Esimerkki: Kauko Röyhkä

- taiteilijanimi: **Kauko Röyhkä** = ISNI 0000 0000 3867 0131
- todellinen nimi, ei käytetty julkisuudessa: Jukka-Pekka Välimaa

(vain taiteilijanimi on julkinen identiteetti ja saa oman ISNI-tunnuksen)kuksutaan

Yhteisö voi käyttää useita variaatioita omasta nimestään, mutta nämä saavat vain yhden ISNI-tunnuksen.

Yhteisöesimerkki: Gummerus Kustannus

- kustantajan nimi: Gummerus Kustannus oy = ISNI 0000 0004 7444 1570
- vaihtoehtoiset nimet: *G-Kustannus oy*; *Gummerus Kustannus*; *Gummerus kustannusosakeyhtiö*; *Gummerus (kustantaja)*; *Gummerus Oy*

ISNI-standardin (ISO 27729) mukaan julkisilla identiteeteillä tarkoitetaan nimiä, joita toimijat käyttävät luodessaan, tuottaessaan, hallinnoidessaan ja välittäessään tietosisältöjä esimerkiksi viestintävälineissä.

Yhdellä julkisella identiteetillä voi olla erilaisia kirjoitusasuja tai nimenmuotoja, ja näitä kaikkia **yhdistää yksi ISNI-tunnus**. Alla olevien esimerkkien avulla havainnollistetaan erityyppisiä tilanteita.

Henkilöiden nimet

Yksi ISNI-tunnus yhdistää mm. seuraavia henkilöiden nimien muotoja

- henkilön todelliseen identiteettiin liittyvät aiemmat ja/tai myöhemmät nimet
 - *Outi Heiskanen* ja *Outi Kanervo*
 - *Kirsi Kunnas* ja *Kirsi Kunnas-Syrjä*
- nimen erikieliset muodot
 - *Tove Jansson*, *Tobe Janson*, *Tobe Yanson*, *Tove Janssonová*
- saman nimen eri täydellisyysmuodot
 - *Maarit* ja *Hurmerinta, Maarit*
 - *H. Snellman*, *Artturi Henrik Snellman*, *A. H. S*
- nimen erilaiset translitteroinnit
 - *Pjotr Tšaikovski*, *Pëtr ajkovskij*
- eri kirjoitusjärjestelmällä kirjoitetut nimet
 - *Leo Tolstoi*, ,
- lempinimet
 - *Markku Heiskanen*, *Make Heiskanen*

HUOM! jos henkilö käyttää julkisuudessaan ainoastaan taitelijanimeä/pseudonyymiä, hänen todellinen nimi yhdistetään taitelijanimeen/pseudonyymiin

- *Kauko Röyhkä* ja *Jukka-Pekka Välimaa*

Yhteisöjen nimet

Yksi ISNI-tunnus yhdistää mm. seuraavia yhteisöjen nimien muotoja

- yhteisön vähäiset nimenmuutokset
- vaihtoehtoiset kirjoitusasut
 - *10 000 Maniacs* ja *Ten Thousand Maniacs*
- nimen täydellisyys vaihtelee
 - *WSOY* ja *Werner Söderström osakeyhtiö*
- nimen erikieliset muodot
- nimen erilaiset translitteroinnit
- eri kirjoitusjärjestelmällä kirjoitetut nimet

Sivun alkuun

ISNI-tietokantaan lähetettävät tiedot

Mitä enemmän tietoa toimitetaan, sitä suuremmalla varmuudella julkinen identiteetti (henkilö tai yhteisö) saa ISNI-tunnuksen. Tietoa tarvitaan riittävästi, jotta pystytään automaattisesti arvioimaan, ovatko samannimiset henkilöt tai yhteisöt samoja vai eri julkisia identiteettejä. Jos tieto on liian niukkaa, julkiselle identiteetille ei saada ISNI-tunnusta.

Julkinen identiteetti tarkoittaa nimenmuotoa, jolla henkilö tai yhteisö julkaisee teoksia tai esiintyy julkisuudessa. Jos henkilöllä on useampia julkisia identiteettejä (taiteilija- tai salanimiä), jokainen saa eri ISNI-tunnuksen.

Alla olevissa listauksissa ISNI-tietokantaan lähetettävät tiedot ovat jaoteltu pakollisiin, suositeltaviin ja täydentäviin. Jaottelun pohjana on käytetty kansainvälisen ISNI-IA-toimiston laatuperiaatteita ([Data Completeness & Assignment Rulesblocked URL](#), PDF) ja Kansalliskirjaston omia laatukriteereitä.

Täysin välttämättömiä tietoja ISNI-tunnukseen saamiseen on henkilön tai yhteisön nimi ja tiedontuottajan paikallisen järjestelmän tietuetunnus. Lisäksi tieto vähintään yhdestä henkilöön tai yhteisöön liittyvästä teoksesta on erittäin suositeltava. Jos teostietoja ei ole saatavilla, ne voi korvata muilla suositeltavilla tiedoilla (katso tarkemmin alla olevat tiedot). Lähetettävät tiedot pisteytetään kansainvälisen ISNI-IA-toimiston **edellä** mainitussa **PDF-dokumentissa** määritellyn kaavan mukaan. Mitä enemmän suositeltaviksi määriteltäviä tietoja lähetetään, sitä varmemmin ISNI-tunnukset saadaan.

Tiedot henkilöistä	
Pakolliset	• sukunimi ja etunimi/etunimet • tiedontoimittajan oma tietuetunnus

Suositteltavat	• elinvuodet tai syntymäaika sisältäen mielellään myös päivämäärät • julkiseen identiteettiin liittyvät muut nimen muodot ja kirjoitusasut • vähintään yksi tekijään liittyvä teos • mahdolliset taiteilijanimet/pseudonyymit • verkossa olevat tiedonlähteet (mm. Wikipedia, henkilön kotisivut) • henkilöön liittyvät yhteisöt/organisaatiot/yhteistyökumppanit • henkilöön liittyvät tunnisteet (esim. IPI, IPN, ORCID, ISNI) • henkilön käyttämä instrumentti tai ääniala (ISNI-tietokannassa käytetyt koodit ks. listalta blocked URL)
Täydentävät	• henkilöön liittyvä maa(t) tai kansalaisuus • toimiala(t), jo(i)lla henkilö toimii tai on toiminut

päivitetty 31.10.2022

Tiedot yhteisöistä	
Pakolliset	• yhteisön nimi
Suositteltavat	• yhteisön perustamis- ja lakkauttamisvuosi • nimen muut muodot (mm. lyhenteet, erikieliset muodot) • vähintään yksi yhteisöön liittyvä teos • verkossa olevat tiedonlähteet (mm. kotisivut, Wikipedia) • yhteisötyyppi ja/tai yhteisöön liittyvä maa ISO-maakoodina (ks. ISO-maakoodit blocked URL) • yhteisöön liittyvät yhteisöt/henkilöt
Täydentävät	• yhteisön toimiala • mahdolliset muut standarditunnukset (mm. Y-tunnus)

päivitetty 31.10.2022

Teosten liittäminen julkiseen identiteettiin on vahvasti suositeltavaa, sillä tieto parantaa mahdollisuutta saada ISNI-tunnus.

Jos toimijan teostietoja ei ole saatavilla, ne voi korvata muilla suositeltavilla tiedoilla (ks. edellä olevat kohdat Tiedot henkilöistä ja Tiedot yhteisöistä).

Tiedot tekijään/julkiseen identiteettiin liittyvistä teoksista	
Pakolliset	• teoksen nimi
Suositteltavat	• teoksen julkaisuvuosi • kustantaja • teoksen tunnisteet (ISBN, ISSN, ISRC, ISWC, ISMN, ISAN, DOI)
Täydentävät	• tekijän rooli teoksessa listalta ISNI Data element values blocked URL (PDF)

päivitetty 31.10.2022

[Sivun alkuun](#)

Henkilötietojen julkisuusaste ISNI-tietokannassa

ISNI-tietokantaan lähetetyt tiedot voidaan jaotella suurin piirtein kahteen ryhmään: julkiset tiedot ja luottamukselliset tiedot.

Julkisella datalla tarkoitetaan sitä tietoa, joka on nähtävissä kenelle tahansa ISNI-tietokannassa.

Luottamukselliseksi (ei-julkiseksi) määriteltyjä tietoja käytetään vain järjestelmän ylläpidossa tekijöiden tunnistamisessa ja eri tiedontuottajien ISNI-tietokantaan vietyjen tietojen automaattisessa yhdistämisessä.

Kansalliskirjaston kuvailutiedoissa on henkilöiden syntymävuosia julkisesti nähtävissä. ISNI-tietokantaan lähetetään syntymävuosia luottamuksellisesti määriteltynä tietona. Lähtökohtana on, että Kansalliskirjaston kautta lähetyllä tiedolla on sama julkisuusaste kuin Kansalliskirjaston tiedoilla ISNI-tietokannassa. Tarvittaessa tietojen julkaisemisesta tai julkaisematta jättämisestä voidaan sopia erikseen jokaisen tietoa lähettävän organisaation kanssa.

Kansalliskirjaston ISNI-tietokantaan lähettämistä henkilötiedoista julkaistaan seuraavat:

- julkiseen identiteettiin liittyvät nimet (esim. sukunimi ja etunimi/etunimet)
- muut nimen muodot ja kirjoitusasut
- mahdolliset taiteilijanimet ja pseudonyymit

- tiedontoimittajan tietojärjestelmän paikallinen tietuetunnus
- teostiedot
- kuolleen henkilön elinvuodet
- verkossa olevat tiedonlähteet
- toimijaan liittyvät muut henkilöt/yhteisöt
- julkiset tunnisteet
- henkilön kansalaisuus tai henkilöön liittyvä maa
- henkilön käyttämä instrumentti tai ääniala.

ISNI-tietokantaan lähetetään myös seuraavat tiedot, joita ei julkaista, mutta joita voidaan käyttää toimijoiden tunnistamiseen:

- elossa olevien henkilöiden syntymäajat.

Tietojärjestelmissä saattaa olla tallennettuna arkaluonteista tai salaista tietoa, jota ei saa paljastaa (esimerkiksi salanimen takana esiintyvän henkilöllisyys).

Arkaluonteisia tai muita salassa pidettäviä henkilötietoja ei toimiteta lainkaan Kansalliskirjastolle. Tiedontuottajien on pidettävä huolta, että näitä ei ole lähetettävissä tiedoissa mukana.

Arkaluonteisia henkilötietoja ovat sellaiset henkilötiedot, joista ilmenee henkilön rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys sekä geneettiset tai biometriset tiedot henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten, terveyttä koskevat tiedot, luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevat tiedot (EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen Artikla 9 [blocked URL](#)).

Myös alaikäisten (eli alle 18-vuotiaiden) henkilöiden tietoja voidaan lähettää ISNI-tietokantaan. Tiedontoimittajan tulee varmistaa, että alaikäisten henkilöiden tietojen käsittelylle on juridisia perusteita.

[blocked URL](#)

- **Tiedon arkaluonteisuus on merkittävä tietojärjestelmään metatietona.**
- Jatkuvan ISNI-prosessin näkökulmasta olisi tärkeää pystyä merkitsemään, jos henkilön todellinen nimi/identiteetti on pysyttävä salaisena.
- Lisäksi olisi tärkeää tietää, onko henkilön syntymävuosi julkista tietoa, etenkin jos tietoa annetaan myös Kansalliskirjaston hyödynnettäväksi.

[Sivun alkuun](#)

Toimitettava tieto ISNI-lähetyksen ja tiedontoimittajan järjestelmän näkökulmasta

- [Nimien järjestys ja merkintä](#)
- [Julkiset identiteetit, niiden väliset suhteet ja niihin liittyvät teokset](#)
- [Toimitettavien tietojen formaatti ja tietosuojalain mukainen käsittely](#)

Nimien järjestys ja merkintä

ISNI-tietokantaan menevässä datassa sukunimi ja etunimi/etunimet erotetaan omiksi XML-elementeiksi. Näin tehdään kaikkien henkilönimien ja niiden varianttien kohdalla.

Henkilön sukunimi on tiedonsiirtoformaattissa pakollinen elementti. Jos nimi on yksiosainen, se merkitään sukunimeksi.

[blocked URL](#)

- Jos nimen osien järjestyksessä on vaihtelua eli jos nimiä on merkitty järjestelmään sekä käänteisessä (*sukunimi, etunimi*) että suorassa muodossa (*etunimi sukunimi*), merkitsemiskäytäntöjä voisi yhdenmukaistaa. Myös varianttinimien merkitsemistapaa pitäisi tarkastella ennen kuin tietoja lähetetään Kansalliskirjaston kautta ISNI-tietokantaan.

Julkiset identiteetit, niiden väliset suhteet ja niihin liittyvät teokset

ISNI-lähetyksen tiedoissa on tekijän julkisten identiteettien oltava erotettuina toisistaan. Julkisiin identiteetteihin yhdistetään niihin liittyvät nimenmuodot, muut julkiset identiteetit ja teokset.

- ISNI-lähetyksessä jokaiseen identiteettiin liitetään tietojärjestelmän paikallinen tunniste, joka toimii linkkinä tietoja kumpaakin suuntaan päivitettäessä.
 - HUOM! ISNI-tietokantaan tallennettuja oman tietojärjestelmän paikallisia tunnisteita ei voi jälkikäteen helposti muuttaa. Tämän vuoksi järjestelmävaihdosten yhteydessä vanhan järjestelmän tietuetunnisteet on siirrettävä talteen uuteen tietojärjestelmään, jotta linkitys aiemmin lähetettyihin tietoihin säilyisi luotettavana.

Tiedontoimittajan tietojärjestelmä voi olla identiteettinhallinnan kannalta rakentunut ainakin kahdella tavalla. Järjestelmässä voi olla yksi tietue yhtä julkista identiteettiä tai yksi tietue yhtä henkilöä kohden (ks. alla olevat kohdat).

- Tietojen lähettäminen ISNIin on suoraviivaista, jos tietojärjestelmässä on yksi tietue ja tunniste jokaista julkista identiteettiä kohden.
 - Jos henkilö käyttää julkaistessaan sekä todellista nimeä että pseudonyymiä, molemmat ovat julkisia identiteettejä ja molemmille haetaan ISNI-tunnusta. Myös lähetyksessä saadun ISNI-tunnuksen tallentaminen järjestelmään on tällaisessa järjestelmässä helpompaa, koska ISNI-tunnuksia tallennetaan vain yksi jokaista paikallisen järjestelmän tietuetta kohden. Identiteettien ja ISNI-tunnusten määrä ei mene välttämättä aivan joka tapauksessa yksi yhteen, koska ISNIin eri tiedontoimittajilla voi olla hieman eri käsitykset esimerkiksi siitä, milloin kyseessä on pseudonyymi ja milloin vaihtoehtoinen henkilönimi.

Tietueet Pakarinen (000065620) ja Suhonen (000201489)

Esa Pakarinen on esiintynyt sekä omalla nimellään että taiteilijanimellä Severi Suhonen.

Järjestelmässä on tietue Esa Pakariselle ja toinen tietue Severi Suhoselle.

Kummallekin identiteetille haetaan erilliset ISNI-tunnukset.

Erilliset tietueet julkisille identiteeteille	Sukunimi: Pakarinen Etunimi: Esa Tietue-id: 000065620 Todellisen nimen ISNI: ... Pseudonyymi: Suhonen, Severi Pseudonyymien tietue-id: 000201489	Sukunimi: Suhonen Etunimi: Severi Tietue-id: 000201489 Pseudonyymien ISNI: Todellinen nimi: Pakarinen, Esa Todellisen nimen tietue-id: 000065620
Teokset	Teoksen nimi: Savolainen kalakukko Tekijän id: 000065620	Teoksen nimi: Severi Suhosen jenka Tekijän id: 000201489

- Identiteetteihin liittyy omat teoksensa. Teokset yhdistetään jompaankumpaan identiteettiin liittyvällä tunnisteella.
- Molemmat identiteetit voidaan linkittää keskenään: todelliseen henkilöön on tässä liitetty pseudonyymien tietue-id ja pseudonyymiin on liitetty todellisen henkilön tietue-id.
 - ISNI-lähetystä varten tunnisteella linkitys ei ole pakollinen vaan tiedoksi riittää identiteettiin liittyvän henkilön /organisaation nimi ja tämän suhteen tyyppi (lista sallituista arvoista: [ISNI Data element values blocked URL](#), PDF)
 - Kahden tietueen yhteyden toisiinsa voi ilmaista tietue-id:illä, ISNIä varten tietojärjestelmässä pitää olla myös määritelty, onko identiteettiin liittyvä nimi pseudonyymi vai todellinen nimi.
- Kun tietueet ovat saaneet ISNI-tunnuksen, identiteettiin suhteessa olevaan nimeen voidaan samaa tietuetta myöhemmin ISNI:n päivittäessä liittää ISNI-tunnus, jonka avulla nämä identiteetit linkittyvät myös ISNI-tietokannassa toisiinsa.

- Jos henkilö käyttää julkaistessaan vain pseudonyymiä tai pseudonyymejä, vain pseudonyymi(t) nähdään julkisina identiteetteinä. Tällöin ei ole tarvetta tehdä erillistä tietuetta todellisesta nimestä järjestelmään.

Tietue Irwin Goodman (ID 000068979)

Antti Hammarberg esiintyi vain taiteilijanimellään Irwin Goodman, joten ISNI-tunnusta haetaan vain taiteilijanimelle.

Tietojärjestelmässä on tietue *Irwin Goodmanista* ja vaihtoehtoiseksi nimeksi on tallennettu *Irwin*. Todellisesta nimestä ei ole erillistä tietuetta, mutta jos Antti Hammarberg olisi julkaissut omilla nimissään, tietojärjestelmässä olisi hänellekin oma tietue.

ISNI-lähetysessä ei tarvitse merkitä, että Irwin Goodman on pseudonyymi, mutta Antti Hammarbergin nimen kohdalle on merkittävä, että kyseessä on todellinen nimi. Todellisen nimen osat erotetaan eri elementeiksi (sukunimi | etunimi) tai erottelu sukunimen ja etunimen välillä merkitään pilkulla aina samassa järjestyksessä. Jos Antti Hammarbergillä olisi oma tietue, voidaan vastaavasti tähän tietueeseen merkitä, että Irwin Goodman on pseudonyymi.

Sukunimi: **Goodman**
Etunimi: **Irwin**
Tietue-id: **000068979**
Identiteetin ISNI:
Vaihtoehtoinen nimi: **Irwin**
Todellinen nimi: **Hammarberg, Antti**

- Jos järjestelmässä on yksi tietue yhtä henkilöä kohden, henkilön julkiset identiteetit on jollain tavalla pystyttävä erottamaan toisistaan ISNI-lähetystä varten. Jos henkilöllä on useampi identiteetti, järjestelmän on kyettävä generoimaan jokaista identiteettiä kohden oma paikallinen tunnisteensa. Tällaisessa järjestelmässä on yksi henkilötietue ja useampia nimiä, joista osa voi kuulua todelliselle henkilölle ja osa henkilön muille identiteeteille. Identiteetille generoitava paikallinen tunnus on kyettävä yhdistämään nimenmuotoon, joka katsotaan omaksi erilliseksi identiteetiksi. Samoin lähetyskäsittelyssä saatu ISNI-tunnus pitäisi kytä liittämään juuri tähän nimenmuotoon, joka katsotaan erilliseksi julkiseksi identiteetiksi.
- Henkilöllä voi myös olla vaihtoehtoisia nimenmuotoja, joita ei katsota erillisiksi julkisiksi identiteeteiksi. Erilaiset vaihtoehtoiset nimenmuodot on kyettävä liittämään siihen nimeen, jonka variantteja ne ovat. Jos tähän ei teknisesti pystytä, niin vaihtoehtoiset nimenmuodot on kyettävä merkitsemään niin, ettei niitä lähetetä ISNIin. Erityisesti tapauksissa, joissa henkilöllä on käytössä useita pseudonyymejä, vaihtoehtoisten nimien liittäminen vain yhteen tiettyyn pseudonyymiin voi olla mahdotonta. Sen sijaan todelliseen nimeen liittyviä vaihtoehtoisia muotoja on helpompi yhdistää keskenään (esimerkiksi määritteellä "entinen nimi"), koska eri nimenmuotojen takana todellisia henkilöitä on vain yksi.
- Yhteen identiteettiin liittyvät teokset lähetetään ISNI-tietokantaan linkitettyinä siihen nimeen, jolla ne on julkaistu. Tämä on tärkeää, koska identiteettien erottelu tapahtuu ISNI-tietokannassa myös teosten perusteella. Jos tietyllä nimellä, esimerkiksi henkilön todellisella nimellä ei ole julkaistu teoksia, henkilön nimi ei ole julkinen identiteetti eikä hänelle haeta ISNI-tunnusta.

Tietue Esa Pakarinen (ID 000065620)

Järjestelmässä on Esa Pakariselle yksi tietue, joka sisältää todellisen nimen ja taiteilijanimen Severi Suhonen.

- Tässä tapauksessa todellisella henkilöllä ei ole muita vaihtoehtoisia nimenmuotoja kuin pseudonyymi. Pseudonyymi on järjestelmässä määriteltävä pseudonymiksi, jotta näiden kahden nimen suhteet toisiinsa voidaan määritellä ISNIä varten.
- Esimerkissä teoksiin liitetään henkilön id ja pseudonyymin nimen id.

Yksi tietue, jossa todellisen nimeksi lisäksi myös taiteilijanimi	Sukunimi: Pakarinen Etunimi: Esa Tietue-id: 000065620 Todellisen nimen ISNI: Pseudonyymin sukunimi: Suhonen Pseudonyymin etunimi: Severi Tyyppi: pseudonyymi Pseudonyymin id: 000201489 Pseudonyymin ISNI:	
Teokset	Teoksen nimi: Savolainen kalakukko Henkilön id: 000065620	Teoksen nimi: Severi Suhosen jenka Nimen id: 000201489

Järjestelmässä on yksi tietue henkilölle Antti Hammarberg ja tietueessa on kaksi muuta vaihtoehtoista nimeä *Irwin* ja *Irwin Goodman*. Näistä Irwin on harvemmin käytettävänä nimenä merkittävä jollain tavalla, jotta se voidaan poistaa ISNIin menevistä tiedoista tai sitten se on tietueen tiedoissa kyttävä jotenkin linkittämään taiteilijanimi Irwin Goodmaniin. Järjestelmästä täytyy myös käydä ilmi, että mikä tai mitkä nimistä ovat pseudonyymejä ja mitkä todellisen nimeen liittyviä variantteja.

Tietue Antti Hammarberg (ID 000000001)

Sukunimi: **Hammarberg**
Etunimi: **Antti**
Tietue-id: 000000001

Pseudonyymin sukunimi: **Goodman**
Pseudonyymin etunimi: **Irwin**
Pseudonyymin id: **000068979**
Pseudonyymin ISNI:

Vaihtoehtoinen nimi: **Irwin**
Vaihtoehtoisen nimen id: **000068978**

Teostiedot:
teoksen nimi: **St. Pauli ja Reeperbahn**
tekijän id: **000068979**

- todellisen nimen *Antti Hammarberg* tietue-id:tä 000000001 ei lähetetä ISNIin
- pseudonyymi *Irwin Goodman* on julkinen identiteetti, nimi *Goodman*, *Irwin* sekä tietue-id 000068979 lähetetään ISNIin
- myös pseudonyymissä etunimi ja sukunimi on oltava ISNI-lähetystä varten eroteltavissa
- nimen ominaisuudesta täytyy käydä ilmi, että kyseessä on pseudonyymi tai nimelle on annettava erillinen tyyppi ("pseudonyymi")
- pseudonyymin ISNI: ISNIstä saatava tunnus on kyttävä liittämään pseudonyymiin ja tämän paikalliseen id:hen 000068979
- pseudonyymin varianttia *Irwin* (nimen id 000068978) ei lähetetä ISNIin, ellei sitä kyetä yhdistämään pseudonyymiin ja sen id:hen
- teostiedot liitetään pseudonyymiin (teostiedoissa on oltava tekijän id:nä pseudonyymin id eikä todellisen henkilön id)

- Edellisissä esimerkeissä julkiset identiteetit liittyvät toisiinsa niin, että yksi julkinen identiteetti on joko toisen julkisen identiteetin pseudonyymi tai todellinen nimi. Julkisten identiteettien välillä voi ISNI-lähetysessä määritellä myös muunlaisia suhteita. Suhteita voi olla henkilöidentiteettien välillä mutta myös henkilöiden ja yhteisöjen välillä sekä yhteisöjen välillä.
- ISNI-lähetys kannalta riittää, että julkiseen identiteettiin liittyvästä toisesta identiteetistä on tallennettu pelkkä nimi. Tämän lisäksi pitäisi kuitenkin ISNI-lähetystä varten määrittää, millä tavalla nämä kaksi julkista identiteettiä liittyvät toisiinsa. Tähän suhteeseen voidaan liittää myös identiteettiin liittyvän identiteetin ISNI-tunnus, jos se on jo tiedossa. Jos ISNI-tunnus saadaan järjestelmän tietoihin myöhemmin, tämä identiteettien väliseen suhteeseen liittyvä lisätieto voidaan päivittää jatkossa myös ISNI-tietokantaan.
- Järjestelmään voi olla tallennettu pääsääntöisesti henkilötietoja. Tämä ei kuitenkaan estä liittämistä näihin henkilöihin yhteisöjä, jos henkilötietoihin on tallennettu henkilöihin liittyviä yhteisöjen nimiä.
- ISNin lista mahdollisista julkisten identiteettien välisistä suhteista on dokumentissa [ISNI Data element values blocked URL](#) (PDF). Pseudonyymisuhteiden lisäksi yleisimmät suhteet julkisten identiteettien välillä ovat jäsenyys yhteisössä tai yhteisöjen välillä yhteisöä seuraava tai edeltänyt yhteisö. Tarkemmin näiden merkitsemisestä tietojen lähetykseen sovitaan Kansalliskirjaston kanssa.
- Yhteisöidentiteetteihin liittyy osin samankaltaisia määrittelyongelmia kuin henkilöihin: välillä yhteisö voi esimerkiksi muuttaa nimeään vain hieman. Joskus nämä muuttuneet nimet katsotaan eri yhteisöksi ja joskus ei (alla olevassa esimerkissä Juice Leskinen Slamilla on eri ISNI-tunnus kuin sen seuraajalla Juice Leskinen Grand Slam).

Tietue Juice Leskinen Slam

ISNI-tunnusta haetaan tietojärjestelmässä olevalle yhteisölle Juice Leskinen Slam, josta on erillinen tietue.

Tietojärjestelmässä voi myös olla tietue yhteisöön liittyvästä henkilöstä (tässä tapauksessa Juice Leskinen).

Yhteisön tietue	Yhteisön nimi: Juice Leskinen Slam Tietue-id: 000181171 Yhteisön ISNI: Yhteistyyppi: yhtye Maa: Suomi Jäsen: Leskinen, Juice Perustamisvuosi: 1977
Henkilön tietue	Henkilön nimi: Leskinen, Juice Tietue-id: 000050709 Henkilön ISNI: 0000 0003 7189 1237 Jäsenenä yhteisössä: Juice Leskinen Slam
Teokset	Teoksen nimi: Viidestoista yö Tekijän id: 000181171 Tekijän id: 000050709

- Yhteisöstä/Yhtyeestä lähetetään nimi ja järjestelmän oma tietue-id. Lisäksi olennaisia tietoja on yhteisöön liittyvä maa sekä yhteisön tyyppi, teokset, perustamisvuosi ja kotisivut, jos ovat tiedossa.
- Yhteisöön liittyvästä henkilöstä riittää vähimmillään pelkkä nimi, vaikka yllä olevassa esimerkissä tietojärjestelmässä on kuitenkin henkilö rekisteröity omaksi tietueekseen.
- Jos yhteisöön liittyvän henkilön nimi lähetetään ISNIin, pitää identiteettien välinen suhde määritellä viimeistään ISNI-lähetyksessä. Yhteisön ja henkilön suhdetyyppi on esimerkissä jo merkitty järjestelmään ominaisuutena "*jäsen*", jolle vastine on "*hasMember*" (lisätietoja aiemmin mainitussa dokumentissa [ISNI Data element values blocked URL](#), PDF). Jos tietojärjestelmässä ei ole määriteltä suhdetyyppejä, mutta tiedetään, että suhdetyyppi on jokaisessa tapauksessa sama (esim. kyseessä yhtyeen *jäsen*), voidaan suhdetyypille antaa oletusarvo ISNI-lähetyksessä.
- Jos yhteisöön liittyvän jäsenen ISNI-tunnus on tiedossa, sen voi henkilön tietue-id:n avulla liittää ISNI-lähetyksessä yhteisön tietoihin, yhteisöön liittyvän henkilönimen ISNI-tunnukseksi.
- Jos ISNI-tunnusta haettaisiin henkilölle, joka on yhteisön jäsen, toimittaisiin suunnilleen samoin: ilmoitetaan henkilöön liittyvän yhteisön nimi ja suhdetyypiksi "jäsenyys yhteisössä" (ISNI:n vastaava arvo "*isMemberOf*"). Esimerkkitapauksessa yhteisöllä ei ole vielä ISNI-tunnusta. Kun tunnus saadaan, se voidaan jatkossa ilmoittaa henkilön tietoja ISNIin päivitettäessä henkilöön liittyvän yhteisön ISNI-tunnuksena.

Kansalliskirjastolle toimitetaan Irwin Goodmanin nimeen liittyvä järjestelmän tunnus ja teos sekä varianttinimi, jos se kyetään yhdistämään oikeaan nimeen.

Kansalliskirjaston välittämät tiedot ISNI-tietokantaan näyttävät tältä:

XML: Irwin Goodman - St. Pauli ja Reeperbahn

```
<identityInformation>
  <requestorIdentifierOfIdentity>
    <identifier>000068979</identifier>
  </requestorIdentifierOfIdentity>
</identity>
  <personOrFiction>
    <personalName>
      <surname>Goodman</surname>
      <forename>Irwin</forename>
    </personalName>
    <resource>
      <title>St. Pauli ja Reeperbahn</title>
    </resource>
    <personalNameVariant>
      <surname>Irwin</surname>
    </personalNameVariant>
  </personOrFiction>
</identity>
</identityInformation>
<isRelated identityType="personOrFiction">
  <relationType>real name</relationType>
  <personalName>
    <surname>Hammarberg</surname>
    <forename>Antti</forename>
  </personalName>
</isRelated>
```

Kansalliskirjastolle toimitetaan toisistaan eroteltuna kumpikin identiteetti, joihin tulee kuhunkin nimeen liittyvä järjestelmän tunnus ja teokset. Kansalliskirjaston kaksi erillistä ISNI-pyyntöä näyttäisivät tältä:

XML: Esa Pakarinen - Savolainen kalakukko

```
<requestorIdentifierOfIdentity>
  <identifier>(FI-ASTERI-N)000065620</identifier>
</requestorIdentifierOfIdentity>
<identity>
  <personOrFiction>
    <personalName>
      <surname>Pakarinen</surname>
      <forename>Esa</forename>
    </personalName>
    <resource>
      <titleOfWork>
        <title>Savolainen kalakukko</title>
      </titleOfWork>
    </resource>
  </personOrFiction>
</identity>
<isRelated identityType="personOrFiction">
  <relationType>pseud</relationType>
  <personalName>
    <surname>Suhonen</surname>
    <forename>Severi</forename>
  </personalName>
</isRelated>
```

XML: Severi Suhonen - Severi Suhosen jenkkä

```
<requestorIdentifierOfIdentity>
  <identifier>(FI-ASTERI-N)000201489</identifier>
</requestorIdentifierOfIdentity>
<identity>
  <personOrFiction>
    <personalName>
      <surname>Suhonen</surname>
      <forename>Severi</forename>
    </personalName>
    <resource>
      <titleOfWork>
        <title>Severi Suhosen jenkkä</title>
      </titleOfWork>
    </resource>
  </personOrFiction>
</identity>
<isRelated identityType="personOrFiction">
  <relationType>real name</relationType>
  <personalName>
    <surname>Pakarinen</surname>
    <forename>Esa</forename>
  </personalName>
</isRelated>
```

Kansalliskirjaston välittämät tiedot ISNI-tietokantaan näyttävät tältä. Henkilön ISNI-tunnus on jo tiedossa, joten se voidaan liittää lähetykseen, vaikka yhteisölle vasta haetaan ISNI-tunnusta:

XML: Juice Leskinen Slam -yhtye jäsenenä Juice Leskinen

```
<identityInformation>
<requestorIdentifierOfIdentity>
  <identifier>(FI-ASTERI-N)000181169</identifier>
</requestorIdentifierOfIdentity>
<identity>
  <organisation>
    <organisationType>Musical group or band</organisationType>
    <organisationName>
      <mainName>Juice Leskinen Slam</mainName>
    </organisationName>
    <usageDateFrom>1977</usageDateFrom>
    <location>
      <countryCode>FI</countryCode>
    </location>
  </identity>
</identityInformation>
<isRelated identityType="personOrFiction">
  <relationType>hasMember</relationType>
  <relationName>
    <ISNI>00000000371891237</ISNI>
    <personalName>
      <surname>Leskinen</surname>
      <forename>Juice</forename>
    </personalName>
  </relationName>
</isRelated>
```

blocked URL

- Julkiset identiteetit on tärkeä erottaa toisistaan omassa tietojärjestelmässä.
 - Jokaisella julkisella identiteetillä tulee olla paikallinen tunnistus.
 - Jokaiseen julkiseen identiteettiin liitetään yksi ISNI-tunnus.
- Henkilön eri nimenmuotojen tyypit on määritelty omassa tietojärjestelmässä (esim. todellinen nimi, entinen nimi, pseudonyymi).
- Henkilön eri nimenmuotojen yhteydet toisiinsa on määritelty (esim. pseudonyymien varianttimuoto liittyy tiettyyn pseudonyymiin eikä henkilön todellisen nimeen).
 - Jos ei kyetä määrittelemään vaihtoehtoisen nimen tyyppiä ja sen suhdetta muihin nimiin, vaihtoehtoista nimeä ei lähetetä ISNI-tietokantaan ja tieto siitä on merkitty paikalliseen järjestelmään.
- Identiteettien suhteet toisiinsa on määritelty (esim. *henkilön pseudonyymi, on jäsen yhteisössä, yhteisön edeltäjä/seuraaja*).

Toimitettavien tietojen formaatti ja tietosuojalain mukainen käsittely

Tietojen toimitustavasta ja -formaattista on sovittava Kansalliskirjaston kanssa ennen toimittamista. Formaatti voi olla taulukkomuotoinen tekstitiedosto (TSV, CSV). Yhtenä mahdollisuutena jäsentää taulukkomuotoinen tieto, on ISNin määrittelemä formaatti henkilötietojen lähettämiseen. Tästä tarkemmat ohjeet löytyvät tarvittaessa ISNI-IA:n [Technical documentation](#) -sivuilla [blocked URL](#):

- [ISNI Data contribution tab delimited format persons blocked URL](#) (PDF, 242 KB)
- [ISNI Data contribution tab delimited format organisation blocked URL](#) (PDF, 161 KB).

Kun henkilötietoja lähetetään Kansalliskirjastoon, pitää muistaa, että tietojen toimittamisessa on huomioitava tietosuojala. Tietojen luottamuksellisesta toimitustavasta sovitaan Kansalliskirjaston kanssa erikseen.

ISNI-tietokannassa olevat henkilötiedot käsitellään EU:n General Data Protection Regulation -tietosuojalain mukaisesti. Tarkempia tietoja mm. datan keruuseen ja säilyttämiseen liittyvistä periaatteista löydät ISNI-keskuksen datapolitiikasta: [ISNI Data Policy blocked URL](#) (PDF-tiedosto, 544 KB; englanniksi).

Sivun alkuun

ISNI-tunnukset omassa tietojärjestelmässä ja tietojen päivitys ISNI-kantaan

- ISNI-tunnus muodostuu 16 merkistä ja se voidaan tallentaa joko välilyönneillä neljän numeron sarjoissa ihmisluettavassa muodossa (0000 0001 2147 8925) tai ilman (0000000121478925). ISNI-tunnuksen voi myös esittää URL-muodossa lisäten "<https://isni.org/isni/>" ISNI-tunnuksen eteen: <https://isni.org/isni/0000000121478925> (Tove Jansson).

- **ISNI-tunnuksen tallentaminen tietojärjestelmiin:**
 - ISNI tallennetaan tietojärjestelmään 16-merkkisenä sarjana ilman välilyöntejä. Tietojärjestelmään tallennetun muodon voi esitystä varten muuntaa haluttuun muotoon.
 - Jos tietojärjestelmään tallennetaan useampia ulkoisia tunnisteita, ISNI-tunnuksen voi tallentaa muiden tunnisteiden tavoin. Eri tunnisteiden kohdalle pitäisi pystyä lisäämään tunnisteiden nimi määritteeksi (esim. "isni" tai "ISNI") tai tunnisteiden nimeämään siihen tallennetun tunnisteiden mukaan.
- **ISNI-tunnusten päivittäminen tietojärjestelmiin:** Joskus ISNI-tietokannassa sama identiteetti saa virheen seurauksena useamman kuin yhden ISNI-tunnuksen. Kun samat identiteetit yhdistetään, ISNI-tunnus saattaa muuttua. ISNI saattaa muuttua myös tapauksissa, joissa kaksi eri identiteettiä on ensin yhdistetty virheellisesti toisiinsa ja myöhemmin eroteltu ISNI-tietokannassa toisistaan. Tieto muuttuneista ISNI-tunnuksista tulee Kansalliskirjastolle pari kertaa vuodessa. Toimitamme tiedot muutoksista ISNI-yhteistyökumppaneille sovitulla tavalla.
- **ISNI-tunnusten validointi:**
 - Jos ISNI-tunnuksia on mahdollista editoida järjestelmässä käsin, virheet ovat mahdollisia. ISNI-tunnuksen voi tietojärjestelmässä validoida sen viimeisen merkin eli tarkistussumman avulla. ISNI-tunnuksen tarkistussumman periaatteet määritellään ISNI-standardissa [ISO 27729 blocked URL](#). Standardista on myös Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:n ylläpitämä suomennos [SFS-ISO 27729 blocked URL](#).

Muutosten päivittäminen ISNI-tietokantaan: Jos oman tietokannan muuttuneita tietoja halutaan päivittää säännöllisesti myös ISNIin, tietokannan muuttuneissa tiedostoissa tulee olla muutoksen aikaleima, jonka avulla tietyllä aikavälillä muuttuneet voidaan poimia järjestelmästä. Aikaleiman lisäksi järjestelmässä pitäisi pystyä merkitsemään, että tehty muutos ei ole ISNI:n kannalta oleellinen. Esimerkiksi uuden ISNI-tunnuksen tallentaminen omaan järjestelmään ei ole ISNI:n kannalta oleellinen tieto. ISNI:n kannalta epäoleellisten tietojen tallennukset voidaan merkitä tekemällä ne esimerkiksi erillisellä tietokannan käyttäjätunnuksella.

[Sivun alkuun](#)

Lisätietoa

ISNI-toimiston antamat tekniset ohjeet on koottu ISNI:n verkkosivulle [Technical Documentation blocked URL](#). Ohjeista oleellimmat tiedontuottajan näkökulmasta:

- ISNI-lähetysessä käytettävät koodistot ja muut määritellyt arvot: [ISNI Data element values blocked URL](#) (PDF)
- ISNI-tietokannan hakuohjeet: [ISNI web interface usage guidelines blocked URL](#) (PDF)

Jos et ole löytänyt tältä sivulta vastausta omaan kysymykseesi, ota meihin yhteyttä: [toimijakuvalu-posti @ helsinki.fi](mailto:toimijakuvalu-posti@helsinki.fi)

[Sivun alkuun](#)